

ЧИ Є ДОПУСТИМОЮ ЕВТАНАЗІЯ?

На сьогоднішній день у нашому світі стоїть проблема евтаназії: одні вважають це вбивством, а інші допомогою стражденним. Це питання є дуже спірним, адже на кону поставлене людське життя не тільки дорослих, а й дітей. Метою статті є ознайомити громадськість з поняттям евтаназії, визначити за і проти цієї маніпуляції, дізнатися на скільки широко її застосовують у світі.

Термін «евтаназія» має давньогрецьке походження, безпосередньо означає легка смерть (приємна, прекрасна). У Давній Греції евтаназія не мала медичного змісту і означала щасливу смерть за батьківщину. В науковий обіг термін «евтаназія» ввів англійський філософ Френсіс Бекон (1561–1626). У трактаті «Про гідність та примноження наук» (1623) він писав: «...я повністю переконаний, що обов'язок лікаря полягає не лише в тому, щоб відновлювати здоров'я, а й у тому, щоб полегшувати страждання і муки, що несуть хвороби, і це не лише тоді, коли таке полегшення болю як небезпечного симптому може привести до одужання, а й у тому випадку, коли вже немає жодної надії на спасіння і можна зробити лише саму смерть більш легкою та спокійною, тому що ця евтаназія ... вже сама по собі є немалим щастям» [1].

На сьогодні під терміном «евтаназія» розуміють – умисне припинення життя невиліковно хворого з метою позбавлення його від нестерпних страждань, що не піддаються лікуванню наявними медичними методами та засобами.

Папа Іван Павло II так визначив термін «евтаназія»: «Евтаназія – це дія або бездіяльність, що за своєю природою чи наміром виконавця спричиняє смерть з метою уникнути будь-якого страждання».

Проте таке розуміння було не завжди. Наприклад, в епоху Середньовіччя традиційне християнство не припускало можливості евтаназії, її розглядали як один із найважчих видів самогубства. Августин і Фома Аквінський різко засуджували самогубство навіть з причин нестерпного болю [4, с. 113–116].

Вже з ХХ століття евтаназія набула нового розуміння. Одним з перших правом вибору «безболісної смерті» скористався всім відомий австрійський психолог Зігмунд Фрейд. Він страждав на рак ротової порожнини, що був спричинений курінням. Операція, яка була здійснена в 1923 році, лише призупинила розвиток хвороби. Страждаючи від нестерпного болю, З. Фрейд у 1939 році просить свого лікаря та друга Макса Шура допомогти йому здійснити евтаназію, ідея якої була на той час досить таки популярною. Той дав йому дозу морфії, від якої З. Фрейд і помер 23 вересня, на той час йому було 83 роки.

Інший випадок стався в Америці. 14 квітня 1975 р. 21-річна Карен

Енн Квінлен з міста Лендінг в штаті Нью-Джерсі (США), перебуваючи на дружній вечірці раптово впала в коматозний стан. Згодом стан пацієнтки змінився на період повного оціпеніння та часткового відновлення роботи деяких м'язів. Через кілька місяців прийомний батько дівчини правовірний католик Джозеф Квінлен після неодноразового обговорення стану доньки з лікарями та священиками, вирішив припинити її страждання і попросив дирекцію лікарні надати дозвіл для відключення апаратури для життєзабезпечення. Адміністрація клініки відмовила в такому проханні, і Джозеф Квінлен звернувся до суду. Після низки судових слухань було винесено постанову, що у випадку підтвердження лікарями остаточної втрати функцій мозку та зі згоди її рідних вони можуть відключити апаратуру для життєзабезпечення без страху карного переслідування. На підставі цього рішення Карен відключили від вентилятора [2].

Ці та інші прецеденти змусили деякі країни запровадити евтаназію на державному рівні. Найпершою країною, яка визнала евтаназію, були Нідерланди. Згодом її визнали Швейцарія, Фінляндія та у деяких штатах Америки. Також евтаназія була легалізована в Бельгії в 2002 році [3].

Проте з підняттям такого питання, я не можу оминати і недоліків. Повна легалізація евтаназії в світі призвела б до неприпустимого тиску щодо деяких інвалідів, престарілих і невиліковно хворих осіб, також це б полегшило вчинення злочинів шляхом застосування фізичного або психологічного тиску на пацієнта, підкупу медичного персоналу, зловживання посадою, шахрайства тощо [2].

Отже, евтаназія це більше допомога невиліковно-хворим. Це остання воля, яку суспільство може виконати перед немічним, щоб він не страждав. Проте лише за згодою хворого така маніпуляція має проводитися.

Список використаних джерел:

1. Евтаназія: гуманізм – или голая выгода? [Электронный ресурс] // Обозреватель. – Режим доступа : <http://obozrevatel.com/abroad/27510-evtanaziya-gumanizm-ili-golaya-vyigoda.htm>
2. Евтаназія: за і проти [Електронний ресурс] // Бібліотека Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова. – Режим доступу : http://library.vsmu.edu.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=219&Itemid=94
3. Евтаназія: яка ціна людського життя? [Електронний ресурс] // Ресурсний центр ГУРТ. – Режим доступу : <http://gurt.org.ua/articles/6593/>
4. Нищук М. І. Евтаназія: право і безправ'я вибору смерті / М. І. Нищук // Практична медицина. – 1999. – № 1–2. – С. 113–116.